

Vreme: 08.07.2026 16:50

Medij: cenzolovka.rs

Link: <https://www.cenzolovka.rs/drzava-i-mediji/evropska-komisija-zazmurila-na-stanje-u-medijima->

Autori: Aleksandra

Teme: Evropska komisija

Naslov: Evropska komisija zažmurila na stanje u medijima, pokušava da nagradi Srbiju otvaranjem klastera

11324

Evropska komisija preporučila je da se u julu otvori Klaster 3 u pregovorima Srbije sa EU i tako nastavi proces evrointegracija, iako u internom dokumentu iz maja ukazuje na ozbiljno pogoršanje medijskih sloboda, uključujući napade na novinare. Za otvaranje klastera, međutim, neophodan je konsenzus svih 27 članica, ali neke od njih smatraju da Srbija nije spremna za dalje korake. Na sastanku ambasadora EU, osam država članica je glasalo protiv te ideje.

Foto: 021.rs

U utorak je evropska komesarka za proširenje Marta Kos saopštila da Evropska komisija (EK) preporučuje da se otvori Klaster 3 u pregovorima sa Srbijom i time joj se omogući dalje napredovanje ka EU. Među glavnim razlozima jeste to što je Srbija preduzela "korake u pravom smeru" izmenom seta kontroverznih pravosudnih zakona (tzv. Mrdićevi zakoni).

"To pomaže da se započne ponovna izgradnja poverenja", rekla je i dodala da je Srbija postigla "opipljiv pomak" i izmenom izbornih zakona i zakona koji se tiču sprečavanja korupcije.

Istakla je i "aktuelna dešavanja u vezi sa formiranjem Saveta REM-a", koje je, inače, vlast blokirala godinu i po dana da bi ga se naprasno setila tek nedavno. Kos sve to naziva "ohrabrujućim".

"Ne želimo da vidimo kako Srbija zaostaje. Zbog toga je, u skladu sa pojedinim skorim pomacima, EK obnovila poziv Savetu EU da otvori Klaster 3", rekla je na sednici Evropskog parlamenta.

Nešto kasnije, na istoj toj sednici je izvestilac EP za Srbiju Tonino Picula kritikovao ovaj plan i štaviše pozvao Evropsku komisiju da suspenduje dalje finansiranje Srbije. I Picula i poslanici Socijaldemokrata i Evropske narodne partije upozorili su da Srbija nazaduje u vladavini prava i slobodi medija.

Iznenadjujući zaokret

Saopštenje Marte Kos deluje kao nedoslednost s obzirom na to da je sama Evropska komisija nedavno konstatovala niz problema u Srbiji u non-pejperu o vladavini prava koji je krajem maja upućen radnoj grupi Saveta EU za proširenje.

Generalna poruka ovog internog dokumenta do koga je došao Politico - a koji se osvrće na poglavlja 23 i 24 - jeste da Srbija u oblasti vladavine prava, uključujući i oblast medija, nije ostvarila dovoljno stvarnog napretka.

Pritisaci i napadi

Evropska komisija je u ovom dokumentu od 21. maja istakla da je porastao broj napada i pritisaka na novinare, uključujući i fizičke napade koji su se dogodili u prisustvu policije. Štaviše, podsetili su i na slučajeve kada je policija upotrebila silu prema novinarima i sprečavala medijske radnike da izveštavaju sa protesta.

Nastavili su se i verbalni napadi visokih funkcionera na novinare, čime, prema stavu Komisije, dovode do zastrašivanja i autocenzure, a kao rastući problem istaknute su i SLAPP tužbe.

Od drugih vrsta pritisaka, EK je navela i koordinisane napade botova na naloge nezavisnih medija i organizacija civilnog društva, kao i slučaj propagandnog dokumentarca "Zlo doba", u kome su targetirani Veran Matić i drugi novinari. Vlasti, kako je skrenula pažnju Komisija, ništa od toga nisu osudile.

Vreme: 08.07.2026 16:50

Medij: cenzolovka.rs

Link: <https://www.cenzolovka.rs/drzava-i-mediji/evropska-komisija-zazmurila-na-stanje-u-medijima->

Autori: Aleksandra

Teme: Evropska komisija

Naslov: Evropska komisija zažmurila na stanje u medijima, pokušava da nagradi Srbiju otvaranjem klastera

Nema napretka ni u procesuiranju tri ubistva novinara (Dada Vujasinović, Slavko Ćuruvija i Milan Pantić), od kojih je slučaj Dade Vujasinović i zastareo, dok je za slučaj Ćuruvije Komisija podsetila na ocenu Vrhovnog suda da je oslobađajuća apelaciona presuda doneta uz povredu odredaba krivičnog postupka.

REM

Kao glavnu zamerku, Evropska komisija je iznela to što Narodna skupština od novembra 2024. godine nije izabrala novi Savet REM-a.

"U odsustvu Saveta REM-a, audiovizuelno tržište je ostavljeno bez regulatornog tela, naročito kada je reč o reagovanju na kršenje medijskih zakona. Neki TV kanali počeli su da emituju program nezakonito, uključujući na kablovskoj mreži Telekom Srbija, bez potrebne dozvole za emitovanje", upozorila je EK u maju, istakavši da se na tim kanalima pojavljuju i javni funkcioneri, a dodeljuju im se i sredstva iz budžeta.

Posledica nepostojanja Saveta REM-a je i to što nije dodeljena peta frekvencija još od 2022. godine, kao ni to što ne mogu da budu odobreni neki podzakonski akti važni za rad javnih servisa, doneti nakon izmena Zakona o javnim servisima 2025.

Srbija, takođe, nije preduzela značajnije mere ni da suzbije strane dezinformacije i strane uticaje - RT Balkan i dalje emituje program na srpskom jeziku preko državnog Telekoma.

Koncentracija na tržištu

Evropska komisija je skrenula pažnju na još jednu bitnu stvar: koncentraciju medijskog tržišta, koja se produbila nakon izmena medijskih zakona kada je državnim preduzećima omogućeno da budu vlasnici medija.

Tu se kao glavni igrač pojavljuje Telekom: EK se osvrnula na razgovor između direktora Telekoma Vladimira Lučića i Stena Milera, u kome se dogovaralo kako da se oslabe mediji Junajted grupe, što je izazvalo "zabrinutost zbog političkog pritiska na medije koji se percipiraju kao kritični prema vlastima". Nakon toga, navodi se u non-pejperu, došlo je do promena u menadžmentu i uredništvu N1.

Koncentracija se nastavila na lokalnu:

"U opštinama je pokrenuto više novih lokalnih medija u vlasništvu nekoliko istih privrednih subjekata, neki i pre izbora održanih u martu 2026", piše u dokumentu.

Pojedini prekršioc i kodeksa nastavili su da dobijaju novac na projektnom sufinansiranju, uprkos pravilima, navodi Evropska komisija.

Javni medijski servisi

Komisija je istakla i da su RTS i RTV pod snažnom kritikom civilnog društva i medijskih udruženja zbog nedovoljno izveštavanja o protestima kao i pristrasnosti. Nova direktorka RTS-a je, podsetila je EK u dokumentu, imenovana uprkos kritikama pojedinih udruženja.

Takođe, izmene Zakona o javnim servisima nisu obezbedile njihovu finansijsku nezavisnost, budući da je RTV-u i 2026. godine bio potreban državni novac da nadoknadi gubitke.

Još uvek nije usvojena, podseća EK, ni nova medijska strategija. NI U DRUGIM OBLASTIMA NE CVETA CVEĆE Osim u oblasti medija, nije bolje stanje ni u pravosuđu, gde je dokument dosta oštar. Naročito se kritikuje proces hitnog usvajanja kontroverznih "Mrđićevih zakona", kao i nedovoljno efikasno procesuiranje visoke korupcije, uključujući i slučaj nadstrešnice.

Kritikuju se i pritisci na civilno društvo i izostanak reakcije države na represiju tokom protesta, policijsko nasilje, korišćenje špijunskih softvera, problemi sa zaštitom podataka, neprocesuiranje ratnih zločina, diskriminacija, organizovani kriminal, itd. Ublažavanje non-pejpera

Da će sve ove kritike, međutim, ubrzo biti ublažene, moglo se naslutiti nakon Samita EU-Zapadni Balkan u Tivtu kada je Aleksandar Vučić, nakon sastanka sa predsednikom EK Ursulom fon der Lajen, izjavio da "treba da završimo tri stvari koje se tiču Venecijanske komisije, preporuka ODIHR-a i formiranje Saveta REM-a" kako bi se otključao Klaster 3 i onda "sve išlo po ubrzanjoj proceduri".

Kako piše i Politiko, Ursula fon der Lajen i Vučić su tada diskutovali o mogućnosti da Beograd bude "nagrađen" ukoliko napravi zaokret kada je reč o zakonima koji su nekompatibilni sa EU zakonodavstvom. VUČIĆEVA PODRŠKA Vučić je izjavio da je u Tivat otišao na lični poziv predsednice Evropske komisije Ursule fon der Lajen, a da inače tamo ne bi ni išao.

Dok su se zvaničnici pripremali za sastanak na kome će razgovarati o tome kako da se Srbija "pogura" ka EU, na tivatski aerodrom sleteo je čarter let sa 87 "bezbednosno interesantnih lica" koje su crnogorske vlasti promptno vratile natrag.

Ovi muškarci su, osim prepoznatljivih crnih majica i kačketa, imali sa sobom i "Srbija pobeđuje" transparente, uređaje za daljinsku komunikaciju, podvodne radio-stanice i sličnu opremu koja je bez

Vreme: 08.07.2026 16:50

Medij: cenzolovka.rs

Link: <https://www.cenzolovka.rs/drzava-i-mediji/evropska-komisija-zazmurila-na-stanje-u-medijima->

Autori: Aleksandra

Teme: Evropska komisija

Naslov: Evropska komisija zažmurila na stanje u medijima, pokušava da nagradi Srbiju otvaranjem klastera

problema prošla sigurnosne kontrole na beogradskom aerodromu.

I dok je Vučić tvrdio da su u pitanju samo aktivisti koji su trebali da "donesu i zakače neke banere", istraživački novinari su među njima identifikovali više kriminalaca i batinaša iz tzv. Čacilenda. I tako su već krajem juna usvojene izmene "Mrđićevih zakona", a i formiranje Saveta REM-a je iznenada došlo u fokus Skupštine, čiji je Odbor za informisanje pozvao pojedine članove da se vrate u Savet REM-a, nakon što su dali ostavke.

Konstituisanje Saveta se još uvek nije desilo, ali je oživljavanje tog pitanja u parlamentu je izgleda bilo dovoljno da Evropska komisija, u drugom internom dokumentu s početka jula, donese pozitivne ocene i preporuči da se Srbiji otvori Klaster 3.

Dokument nosi naziv "Informativna beleška o najnovijim dešavanjima u Srbiji relevantnim za Klaster 3" i ton je unekoliko pozitivniji od prvobitnog izveštaja Komisije iz maja.

Ističe se da je Srbija nedavno poništila problematične pravosudne zakone i postigla napredak u izmenama izbornih zakona, ali da je napredovala i u oblasti medija - koju je inače naširoko i detaljno kritikovala mesec dana pre toga u non-pejperu.

Komisija u novom dokumentu, u poglavlju "Sloboda medija i izbor Saveta REM", konstatuje da je dugotrajna blokada u uspostavljanju novog Saveta REM-a "odblokirana", da je četvero kandidata pozvano da se vrati u Savet, da je Odbor pozvao novi Savet (koji i dalje ne postoji, prim. nov.) da se izradi novi Statut, i da je privremeno obustavio proceduru za izbor kandidata iz redova saveta nacionalnih manjina.

"Sledeći korak bio bi da četiri kandidata koji su podneli ostavke krajem 2025. godine podnesu izjavu kojom prihvataju da postanu članovi REM-a. U tom trenutku, sa osam članova, Savet REM-a bio bi potpuno funkcionalan", piše Evropska komisija i dodaje da su vlasti i parlament zauzeli konstruktivan pristup i neophodne korake da omoguće povratak četiri člana Saveta.

Time Evropska komisija i zaključuje poglavlje o stanju u medijima koje je navodno poboljšano od maja, i to isključivim fokusiranjem na Savet REM-a i par formalnih koraka koji su preduzeti kako bi se četvero članova Saveta brže-bolje naterali da se vrate u to telo.

"U svetlu svega navedenog, Komisija smatra da Klaster 3 treba otvoriti u julu 2026. godine, imajući u vidu napore Srbije u ključnim pitanjima i činjenicu da je ukupna ravnoteža neophodna za ovaj korak trenutno obezbeđena", navodi se na samom kraju dokumenta.

Sa ovim pozitivnim nalazima je Marta Kos, komesarka za proširenje, došla pred poslanike Evropskog parlamenta u utorak.

Neophodan konsenzus

Međutim, da bi klaster bio otvoren, prema pravilima EU, jednoglasno mora da se usaglasi svih 27 država članica.

A već sada postoje one koje negoduju. Na današnjoj sednici ambasadora EU (COREPER), osam država se izjasnilo protiv ove ideje: kako piše specijalizovani portal European Western Balkans (EWB), reč je o Holandiji, Belgiji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Švedskoj, Estoniji, Litvaniji i Letoniji.

Ministar za evropske integracije Nemanja Starović naveo je sa druge strane da je otvaranje ovog klastera trebalo odavno da se desi, i da bi ponovno odlaganje značilo propuštanje prilike da se Srbija dodatno podstakne na reforme.

"To bi bio najbolji mogući poklon antievropskim političkim snagama u Srbiji i širom kontinenta", rekao je on.

Više diplomatskih izvora je za EWB izjavilo da se o ovom predlogu EK može razmatrati i na novom ambadorskom sastanku COREPER-a sledeće nedelje, a onda i na Savetu za opšte poslove zakazanom za 14. jul.

I dok Starović optimistično navodi da su ovo tri prilike da se u narednih nekoliko dana razmatra preporuka EK te da se krug podrške Srbije širi, izvori EWB-a navode da nema realne šanse da će zemlje koje se tome protive u međuvremenu promeniti svoj stav.

